

[Početna Stranica](#) > ... > [Sudski Postupci](#) > [Građanski Predmeti](#) > [Izvođenje Dokaza](#) > Lithuania

Izvođenje dokaza

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Teret dokazivanj

Stranke moraju dokazati činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i očitovanja, osim u slučajevima u kojima ih nije potrebno dokazati (vidjeti odjeljak 1.2).

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Na temelju Zakona o parničnom postupku Republike Litve (*Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas*) teret dokazivanja leži na strankama u postupku. Stranke moraju dokazati činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i očitovanja, osim u slučajevima u kojima ih nije potrebno dokazati u skladu sa Zakonom o parničnom postupku.

Svi sudovi u parničnim postupcima odlučuju u skladu s načelom kontradiktornosti. Svaka stranka mora dokazati činjenice na kojima temelji svoje zahtjeve i očitovanja, osim u slučajevima u kojima ih nije potrebno dokazati.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

U članku 182. Zakona o parničnom postupku navode se sljedeće vrste činjenica koje nije potrebno dokazivati:

- činjenice za koje sud smatra da su općepoznate
- činjenice utvrđene u pravomoćnim presudama u drugim parničnim ili upravnim postupcima u kojima su sudjelovale iste osobe, osim u slučajevima kada sudska odluka ima pravne posljedice za druge osobe koje nisu uključene u predmetni postupak (činjenice utvrđene u pravomoćnim odlukama)
- posljedice osobnih radnji koje čine kazneno djelo ako je o takvim posljedicama donesena odluka u pravomoćnoj presudi u kaznenom postupku (činjenice utvrđene u pravomoćnim odlukama)
- činjenice koje se mogu pretpostaviti u skladu sa zakonom i nisu osporene u općem postupku
- činjenice koje su stranke priznale.

Stranka ima pravo priznati činjenice na kojima se temelje zahtjevi i očitovanja druge stranke. Sud može priznati činjenicu smatrati utvrđenom ako je uvjeren da je priznanje u skladu s okolnostima predmeta i da ga stranka nije izjavila u svrhu obmanjivanja, počinjenja nasilja ili iznošenja prijetnje, ili da nije izneseno pogreškom ili kako bi se prikrila istina.

Trebalo bi napomenuti i da se takve okolnosti mogu osporiti podnošenjem dokaza u skladu s općim postupkom.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Ako sud na temelju podnesenih dokaza može zaključiti da postoji veća vjerojatnost da je određena činjenica postojala nego da nije postojala, potvrđuje tu činjenicu kao utvrđenu.

2 Izvođenje dokaza

Dokaz u parničnom postupku znači svi stvarni podaci na temelju kojih sud u zakonskom postupku utvrđuje da postoje ili ne postoje činjenice koje potkrepljuju zahtjeve i očitovanja stranaka te sve druge činjenice relevantne za donošenje pravične i pravedne odluke u predmetu. Takvi se podaci mogu utvrditi sljedećim sredstvima: izjavama stranaka ili trećih osoba (izravno ili preko zastupnika), iskazima svjedoka, pisanim dokazima, materijalnim dokazima, zapisnicima o inspekcijskom pregledu, izvješćima vještaka, zakonito pribavljenim fotografijama, video i audiozapisima te drugim oblicima dokaza.

Sud isto tako može od države članice EU-a zatražiti da prikupi dokaze ili ih može izvesti izravno u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima kako bi se poboljšala, pojednostavnila i ubrzala suradnja među sudovima u izvođenju dokaza.

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

U skladu s člankom 179. Zakona o parničnom postupku stranke i drugi sudionici u postupku izvode dokaze. Ako podneseni dokazi nisu dostatni, sud može od stranaka i drugih sudionika u postupku zatražiti da mu dostave potkrjepljujuće dokaze te utvrditi rok za njihovo izvođenje. Sud ima pravo prikupljati dokaze i na vlastitu inicijativu (*ex officio*), ali samo u slučajevima predviđenima zakonom.

Na temelju Zakona o parničnom postupku sud tijekom rasprava u obiteljskim ili radnim sporovima ima pravo prikupljati dokaze na vlastitu inicijativu ako smatra da je to bitno za donošenje pravedne odluke o sporu (članci 376. i 414.).

Osim toga, člankom 476. Zakona o parničnom postupku propisano je da sud tijekom pripreme za raspravu u predmetima koji se odnose na proglašenje maloljetnika osobom s punom pravnom i poslovnom sposobnošću (emancipacija):

- nalaže državnoj ustanovi za zaštitu djece u mjestu boravišta maloljetnika da dostavi svoj zaključak o spremnosti tog maloljetnika da neovisno ostvaruje sva građanska prava ili izvršava dužnosti
- traži podatke o tome je li taj maloljetnik osuđen ili je počinio povredu upravnog ili drugog prava
- ako je to potrebno za utvrđivanje razine maloljetnikova tjelesnog, etičkog, duhovnog ili mentalnog razvoja, nalaže forenzički psihološki i/ili psihijatrijski pregled te traži svu liječničku dokumentaciju tog maloljetnika ili druge materijale potrebne za obavljanje pregleda
- obavlja sve druge radnje potrebne za pripremu rasprave u predmetu.

Člankom 582. Zakona o parničnom postupku propisano je i da, kad se razmatra pitanje dopuštenja prijenosa prava vlasništva nad obiteljskom nekretninom, hipoteke nad obiteljskom nekretninom ili drugog opterećivanja prava na obiteljsku nekretninu, sud, uzimajući u obzir okolnosti predmeta, ima pravo od podnositelja zahtjeva zatražiti dokaze o financijskom stanju obitelji (dohodak, ušteđevina, druga imovina, obveze), podatke o obiteljskoj nekretnini koja je predmet prijenosa, podatke od službe za zaštitu prava djece o djetetovim roditeljima, preliminarnu uvjete te mišljenje o izgledima izvršenja buduće transakcije i izgledima zaštite prava djeteta u slučaju da se transakcija ne izvrši te druge dokaze.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Kako bi prikupio dokaze (u skladu s člancima 199. i 206. Zakona o parničnom postupku), sud može od pravne ili fizičke osobe zatražiti da iznese pisane ili materijalne dokaze, koji se moraju dostaviti izravno sudu u utvrđenim rokovima. Ako fizičke ili pravne osobe ne mogu dostaviti zatražene pisane ili materijalne dokaze ili to ne mogu učiniti u utvrđenom roku, o tome moraju obavijestiti sud i navesti razloge. Sud može osobi koja traži pisane ili materijalne dokaze izdati potvrdu na temelju koje ta osoba može pribaviti dokaze kako bi ih mogla dostaviti sudu.

Tijekom priprema za sudsku raspravu sudac obavlja i druge postupovne aktivnosti potrebne za propisnu pripremu predmeta za sudsku raspravu (zahtijeva dokaze koje sudionici u postupku ne mogu pribaviti, prikuplja dokaze na vlastitu inicijativu ako to ima pravo učiniti u skladu sa Zakonom o parničnom postupku itd.).

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Sud može odbiti dokaze u sljedećim okolnostima:

- dokaz je nedopušten
- dokaz ne potvrđuje niti opovrgava činjenice relevantne za predmet (članak 180. Zakona o parničnom postupku)
- dokaz je mogao biti iznesen ranije, a njegovo kasnije iznošenje prouzročit će odgodu postupka (članak 181. stavak 2. Zakona o parničnom postupku).

Svaki dokument ili drugi dokaz koji tužitelju služi kao osnova za zahtjeve, dokaz o plaćenju sudskoj pristojbi i prijedloge kojima se zahtijevaju dokazi koje tužitelj ne može dostaviti, koji sadržavaju obrazloženje zašto se ti dokazi ne mogu dostaviti, trebalo bi priložiti tužbenom zahtjevu kako bi ih sud prihvatio (članak 135. Zakona o parničnom postupku).

Trebalo bi napomenuti i da će žalbeni sud odbiti prihvatiti nove dokaze koji su mogli biti dostavljeni prvostupanjskom sudu, osim u slučajevima kada je prvostupanjski sud pogrešno odbio prihvatiti te dokaze ili ako se potreba za njihovom dostavom pojavila naknadno (članak 314. Zakona o parničnom postupku).

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

U skladu s definicijom iz Zakona o parničnom postupku dokaz u parničnom postupku znači svi stvarni podaci na temelju kojih sud u zakonskom postupku utvrđuje postoje li okolnosti koje potkrepljuju zahtjeve i očitovanja stranaka te druge okolnosti relevantne za donošenje pravične i pravedne odluke u predmetu. Ti se podaci mogu pribaviti na sljedeće načine: izjavama stranaka ili trećih osoba (izravno ili preko zastupnika), iskazima svjedoka, pisanim dokazima, materijalnim dokazima, zapisnicima o inspekcijском pregledu i izvješćima vještaka.

Zakonito pribavljene fotografije te video i audiozapisi mogu isto tako poslužiti kao dokaz.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

U člancima od 192. do 217. Zakona o parničnom postupku utvrđena su sljedeća pravila kojima se uređuju načini pribavljanja dokaza od svjedoka i vještaka:

Postupak ispitivanja svjedoka

Svaki se svjedok poziva u sudnicu i ispituje pojedinačno. Neispitani svjedoci ne smiju biti u sudnici tijekom rasprave. Ispitani svjedoci moraju ostati u sudnici do završetka rasprave. Ako to ispitanii svjedoci zatraže, sud im može dopustiti da napuste sudnicu nakon što su saslušali mišljenja sudionikâ u postupku.

Svjedoke se može ispitati *in situ* ako se na poziv ne mogu pojaviti pred sudom zbog bolesti, starosti, invaliditeta ili drugog bitnog razloga koji sud priznaje, ako sudionik u postupku koji je predložio pozivanje dotičnog svjedoka ne može osigurati njegovo pojavljivanje pred sudom.

Sud mora utvrditi identitet svjedoka i objasniti njegova prava i dužnosti te njegovu odgovornost za kršenje zakletve i neispunjenje ili nepropisno ispunjenje bilo koje od njegovih drugih dužnosti.

Svjedok prije ispitivanja daje prisegu na način da položi ruku na Ustav Republike Litve (*Lietuvos Respublikos Konstitucija*) i izjavi: „Ja, (puno ime i prezime), časno i vjerno prisežem da ću govoriti istinu te da neću prikrivati, dodavati ili mijenjati bilo koji dokaz”. Zaprisegnuti svjedok potpisuje tekst prisege. Potpisana prisega prilaže se u spis predmeta.

Nakon što utvrdi odnos između svjedoka te stranaka i trećih osoba te ostale okolnosti relevantne za ocjenu njegova iskaza (obrazovanje, zanimanje svjedoka itd.), sud upućuje svjedoka da kaže sudu sve što zna o predmetu te da izbjegava iznositi informacije ako ne može navesti njihov izvor.

Nakon davanja iskaza svjedoku se mogu postavljati pitanja. Svjedoka će najprije ispitati osoba koja je zatražila da bude pozvan i zastupnik te osobe. Svjedoka zatim ispituju drugi sudionici u postupku. Svjedoka kojeg je sud

pozvao na vlastitu inicijativu najprije ispituje tužitelj. Sudac mora zanemariti pitanja kojima se navodi na određeni odgovor te pitanja koja nisu relevantna za predmet. Sudac ima pravo postaviti pitanje u svakom trenutku tijekom ispitivanja svjedoka.

Ako je to potrebno, sud može, na zahtjev sudionika u postupku ili na vlastitu inicijativu, ponovno ispitati svjedoka na istoj raspravi, pozvati ispitanog svjedoka na drugu raspravu na istom sudu ili međusobno suprotstaviti svjedoke.

U iznimnim slučajevima u kojima nije moguće ili je otežano ispitati svjedoka na sudu, sud pred kojim se vodi postupak ima pravo ispitati pisani iskaz ako se time, prema mišljenju suda i uzimajući u obzir identitet svjedoka i sadržaj okolnosti o kojima će se dati iskaz, neće naštetiti utvrđivanju bitnih činjenica u predmetu. Svjedoka se može na zahtjev stranaka pozvati na dodatno ispitivanje na sudu ako je to potrebno radi preciznijeg utvrđivanja činjenica u predmetu. Prije davanja iskaza svjedok mora potpisati tekst prisege utvrđen u članku 192. stavku 4. Zakona o parničnom postupku te ga se pritom upozorava da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Pisani iskaz može se dati u prisutnosti javnog bilježnika, koji ga ovjerava.

Ispitivanje vještaka

Mišljenje vještaka čita se naglas na sudskoj raspravi. Prije nego što se pročita mišljenje vještaka, vještak koji daje mišljenje i sudjeluje u sudskoj raspravi mora dati prisegu na način da položi ruku na Ustav Republike Litve i izjavi: „Ja, (puno ime i prezime), prisežem da ću časno obavljati dužnosti vještaka u ovom postupku i dati nepristrano i obrazloženo mišljenje vještaka koje se temelji na mojem stručnom znanju i iskustvu“. Ako se ispitivanje obavlja izvan sudske rasprave, tekst prisege koju je potpisao vještak čini sastavni dio izvješća vještaka. Vještaci uvršteni na Popis vještaka Republike Litve (*Lietuvos Respublikos teismo ekspertų sąrašas*) koji su položili prisegu u vrijeme uvrštenja na taj popis ne moraju položiti prisegu na sudu i smatra se da su upozoreni na odgovornost koju snose ako daju lažno mišljenje i izjave.

Sud ima pravo zatražiti od vještaka da svoje mišljenje objasni usmeno. Usmeno objašnjenje mišljenja vještaka uključuje se u zapisnik sudske rasprave.

Vještacima se mogu postavljati pitanja u svrhu objašnjenja ili dopune mišljenja vještaka. Osoba koja je zatražila njihovo imenovanje ima prva mogućnost postavljati pitanja. Vještaka zatim ispituju drugi sudionici u postupku. Ako je vještaka imenovao sud na vlastitu inicijativu, tužitelj prvi ima mogućnost postavljati pitanja vještaku.

Suci imaju pravo postavljati pitanja vještaku u svakom trenutku tijekom njihova ispitivanja.

Mišljenje vještaka daje se samo na zahtjev suda i mora se dostaviti u obliku pisanog izvješća vještaka. Izvješće vještaka mora sadržavati podroban opis provedene istrage, zaključke donesene na temelju nalaza i obrazložene odgovore na pitanja koja je postavio sud.

Ako sud zatraži mišljenje vještaka bez izvješća vještaka, mišljenje vještaka smatra se pisanim dokazom koji dostavlja vještak (slično kao i drugi sudionici u postupku) ili koji je sud zatražio u skladu s postupkom utvrđenim Zakonom o parničnom postupku.

Člankom 198. Zakona o parničnom postupku utvrđena su sljedeća pravila za dostavu pisanog dokaza:

Pisani dokaz mogu dostaviti sudionici u postupku ili ga može zatražiti sud u skladu s postupkom propisanim Zakonom.

Pisani dokaz mora se dostaviti u obliku propisanom Zakonom o parničnom postupku: sudionik u postupku koji potkrepljuje sadržaj postupovnog dokumenta pisanim dokazom mora priložiti izvornik ili njegove preslike (digitalne kopije) koje je ovjerio sud, javni bilježnik (ili druga osoba ovlaštena za obavljanje djelatnosti javnog bilježnika), odvjetnik koji sudjeluje u postupku ili osoba koja je izdala (primila) dokument. Sud može zatražiti, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev sudionika u postupku, da se dostave izvornici. Zahtjev sudionika u postupku za dostavu izvornika predaje se zajedno s tužbenim zahtjevom, protuzahtjevom, odgovorom na tužbu ili drugim postupovnim dokumentom sudionika u postupku. Sudionici u postupku mogu takav zahtjev podnijeti i kasnije ako sud prihvati da su razlozi zašto zahtjev nije ranije podnesen prihvatljivi ili ako se odobrenjem predmetnog zahtjeva neće odgoditi rješenje spora. U slučajevima u kojima se samo dio dokumenta odnosi na sadržaj postupovnih dokumenata sudu se mogu dostaviti samo relevantni dijelovi (izvadci, ulomci).

Svi postupovni dokumenti i njihovi prilozi moraju se sudu dostaviti na litavskom jeziku, osim u slučaju određenih iznimki utvrđenih zakonodavstvom. Ako sudionici u postupku kojima su dostavljeni postupovni dokumenti ne razumiju litavski jezik, sudu se moraju dostaviti prijevodi tih dokumenata na jezik koji razumiju. Ako je Zakonom propisano da ti dokumenti moraju biti prevedeni na strani jezik, sudionici u postupku moraju sudu dostaviti ovjerene prijevode u skladu s utvrđenim pravnim postupkom.

Izvorni dokumenti u spisu predmeta mogu se vratiti ako to zatraže osobe koje su ih dostavile. U tom se slučaju u spisu moraju zadržati preslike dokumenata koje treba vratiti, ovjerene u skladu s postupkom propisanim Zakonom.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

U skladu s člankom 197. Zakona o parničnom postupku dokumenti koje su izdala državna i općinska tijela, a u skladu sa svojim nadležnostima odobrile osobe koje je ovlastila država, te koji su u skladu sa zahtjevima primjenjivima na oblik određenih dokumenata mogu se smatrati službenim pisanim dokazom i imaju jaču dokaznu snagu. Smatra se da su činjenice navedene u službenom pisanom dokazu u potpunosti dokazane dok ih se ne opovrgne drugim dokazom u postupku, osim iskaza svjedoka. Zabrana upotrebe iskaza svjedoka ne primjenjuje se ako bi se time povrijedila načela postupanja u dobroj vjeri, pravednosti i opravdanosti. Dokazna vrijednost službenog pisanog dokaza može se dodijeliti i drugim dokumentima na temelju zakonodavnih akata.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Okolnosti predmeta koje u skladu sa zakonom treba dokazati konkretnim sredstvima dokazivanja ne mogu se dokazati bilo kojim drugim sredstvom dokazivanja (članak 177. stavak 4. Zakona o parničnom postupku).

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Osoba koja je pozvana u svojstvu svjedoka mora se pojaviti pred sudom i dati istinit iskaz. Osoba koja je pozvana u svojstvu svjedoka snosi zakonsku odgovornost ako ne ispuni dužnosti svjedoka (članak 191.), odnosno može joj biti izrečena novčana kazna.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Svjedok može odbiti svjedočiti ako bi njegov iskaz činio dokaz protiv njega, članova njegove obitelji ili bliskih srodnika.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Ako se svjedoci, vještaci ili tumači ne pojave na raspravi, sud će osobe koje sudjeluju u postupku pitati može li se o njihovu predmetu raspravljati bez svjedokâ, vještakâ ili tumačâ te odlučiti o nastavku ili odgodi sudske rasprave. Ako se pozvani svjedok, vještak ili tumač ne pojavi na sudu bez opravdanog razloga može mu se izreći novčana kazna u iznosu do 1000 litasa. Svjedoka se može i prisilno dovesti na sud na temelju sudskog rješenja (članak 248. Zakona o parničnom postupku).

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Sljedeće se osobe ne mogu ispitivati u svojstvu svjedoka:

- zastupnici u parničnim i upravnim postupcima ili branitelji u kaznenim postupcima, o okolnostima za koje su doznali u svojstvu zastupnika ili branitelja
- osobe koje ne mogu razumjeti okolnosti relevantne za predmet ili dati pravičan iskaz zbog fizičkog ili mentalnog invaliditeta
- svećenici, o okolnostima koje su doznali tijekom ispovijedi
- zdravstveni djelatnici, o okolnostima obuhvaćenima obvezom čuvanja profesionalne tajne
- izmiritelji, o okolnostima koje su doznali tijekom postupka mirenja.

Zakonom se mogu utvrditi i druge osobe.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Nakon što utvrdi odnos između svjedoka te stranaka i trećih osoba te ostale okolnosti relevantne za ocjenu njegova iskaza (obrazovanje svjedoka, njegovo zanimanje itd.), sud poziva svjedoka da kaže sudu sve što zna o predmetu te da izbjegava iznositi informacije ako ne može navesti njihov izvor.

Nakon davanja iskaza svjedoku se mogu postavljati pitanja. Svjedoka će najprije ispitati osoba koja je zatražila da bude pozvan i zastupnik te osobe, a zatim drugi sudionici u postupku. Svjedoka kojeg je sud pozvao na vlastitu inicijativu najprije ispituje tužitelj. Sudac mora zanemariti pitanja kojima se navodi na određeni odgovor te pitanja koja nisu relevantna za predmet. Sudac ima pravo postaviti pitanje u svakom trenutku tijekom ispitivanja svjedoka. Ako je to potrebno, sud može, na zahtjev sudionika u postupku ili na vlastitu inicijativu, ponovno ispitati svjedoka na istoj raspravi, pozvati ispitanog svjedoka na drugu raspravu na istom sudu ili međusobno suprotstaviti svjedoke.

U iznimnim slučajevima u kojima nije moguće ili je otežano ispitati svjedoka na sudu, sud pred kojim se vodi postupak ima pravo ispitati pisani iskaz ako se time, prema mišljenju suda i uzimajući u obzir identitet svjedoka i sadržaj okolnosti o kojima će se dati iskaz, neće naštetiti utvrđivanju bitnih činjenica u predmetu. Svjedoka se može na zahtjev stranaka pozvati na dodatno ispitivanje na sudu ako je to potrebno radi preciznijeg utvrđivanja činjenica u predmetu. Prije svjedočenja svjedok mora potpisati prethodno utvrđeni tekst prisege te ga se pritom upozorava da je davanje lažnog iskaza kazneno djelo. Pisani iskaz može se dati u prisutnosti javnog bilježnika, koji ga ovjerava.

Sudjelovanje sudionika u postupku i ispitivanje svjedoka *in situ* na sudskim raspravama može se osigurati s pomoću informacijske tehnologije i tehnologije za elektroničku komunikaciju (videokonferencija, telekonferencija itd.). Pri upotrebi tih tehnologija u skladu s postupkom koji je utvrdio ministar pravosuđa moraju se osigurati pouzdano utvrđivanje identiteta sudionika u postupku te objektivno bilježenje i dostava podataka (dokaza).

Osim toga, člankom 803. Zakona o parničnom postupku predviđena je mogućnost da sudovi Republike Litve od suda druge države zatraže da u prikupljanju dokaza upotrijebi komunikacijske tehnologije (videokonferencija, telekonferencija itd.).

3 Ocjena dokaza

Sud dokaze u postupku ocjenjuje u skladu s vlastitim uvjerenjem koje se temelji na sveobuhvatnom i nepristranom razmatranju činjenica iznesenih u postupku te u skladu sa zakonom.

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Činjenični podaci utvrđuju se sljedećim sredstvima: izjavama stranaka i trećih osoba (izravno ili preko zastupnika), iskazima svjedoka, pisanim dokazima, materijalnim dokazima, zapisnicima o inspekcijskom pregledu, zaključcima vještaka, zakonito pribavljenim fotografijama, video i audiozapisima te drugim oblicima dokaza. Činjenični podaci koji čine državnu ili profesionalnu tajnu obično ne mogu služiti kao dokaz u parničnom postupku sve dok se ne deklasificiraju u skladu sa zakonskim postupkom. Podaci primljeni tijekom postupka mirenja ne mogu služiti kao dokaz u parničnom postupku osim u slučajevima predviđenima Zakonom o mirenju u građanskim sporovima.

Treba napomenuti i da u skladu s člankom 185. Zakona o parničnom postupku sud dokaze u postupku mora ocijeniti u skladu s vlastitim uvjerenjem koje se temelji na sveobuhvatnom i nepristranom razmatranju činjenica predstavljenih u postupku te u skladu sa zakonom. Ni jedan dokaz ne smije imati prethodno utvrđeni učinak na sud, osim ako je to predviđeno Zakonom o parničnom postupku.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Da (vidjeti odgovor na pitanje 2.4).

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.